

Oost ter Hout

School voor Praktijkonderwijs

Anti-Pestprotocol Oost ter Hout

2023-2024

**OOST
TER
HOUT**

School voor Praktijkonderwijs

Inhoudsopgave

	pagina	
1	Achtergrond	3
1.1	Uitgangspunt	3
1.2	Begrippen	3
1.3	Pesten in het algemeen	4
1.4	Het verschil tussen plagen en pesten	4
1.5	Verskillende vormen van pesten	4
1.6	Mogelijke oorzaken van pesten	5
1.7	Partijen bij het pesten	5
2	Preventieve aanpak	6
3	Curatieve aanpak	7
3.1	Stappenplan eerste/tweede signalering	7
3.2	Stappenplan derde signalering	7
3.3	Stappenplan vierde signalering	8
4.	Aanpak cyberpesten	9
4.1	Wat is cyberpesten?	9
4.2	Hoe wordt er gepest?	9
4.3	Het stappenplan na een melding van cyberpesten	9
4.4	Positie school	10
5.	Pesten op externe stageplek	10

1 Achtergrond

1.1 Uitgangspunt

Oost ter Hout is een school voor Praktijkonderwijs.

Praktijkschool Oost ter Hout heeft als missie om samen met alle ketenpartners de leerlingen cognitief en sociaal toe te rusten met de sociale, praktische en theoretische vaardigheden om zo zelfstandig en zelfredzaam mogelijk te functioneren in de hedendaagse maatschappij en op de (begeleide) arbeidsmarkt.

Oost ter Hout vindt het belangrijk dat de leerlingen én medewerkers:

- zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en zelfvertrouwen hebben
- praktisch en digitaal zelfstandig functioneren,
- een lerende houding aannemen, vakbekwaam worden en blijven
- een positieve, plichtsgetrouwe en betrokken burger zijn in onze samenleving
- gezond leven en milieubewust met de natuur omgaan

Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn, zolang dat niet betekent dat de afgesproken regels overtreden worden of dat iemands persoonlijke grenzen overschreden worden.

Pesten betekent dat iemands grenzen overschreden worden en dat past niet in een prettig en veilig klimaat.

Het anti-pestprotocol moet worden gezien als onderdeel van een schoolbreed beleid tegen pesten.

Schoolbreed beleid betekent dat er verschillende acties en interventies worden ingezet op zowel school-, klas- als leerlingniveau. Tevens is het bij een schoolbreed beleid van belang dat ouders worden betrokken en dat interventies om pesten te voorkomen zich richten op alle kinderen, niet alleen op pesters en gepeste kinderen.

Het anti-pestprotocol beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en wat de aanpak is als er gepest wordt.

Het anti-pestprotocol beschrijft wat gedaan wordt als pestgedrag voorkomt en geeft handvatten in de vorm van een stappenplan.

1.2 Begrippen

School	Praktijkschool Oost ter Hout
Leerlingen	Alle leerlingen die op Praktijkschool Oost ter Hout staan ingeschreven
Ouders	Ouders , feitelijke verzorgers of voogden van leerlingen
Schoolleiding	Directeur en teamleider(s) van Praktijkschool Oost ter Hout
Docenten	Personeelsleden van de Praktijkschool Oost ter Hout met een onderwijstaak
Onderwijs ondersteunend personeel	Personeelsleden van de Praktijkschool Oost ter Hout met een andere taak dan lesgeven
Mentor	Docent, aangewezen om de belangen van een leerling te behartigen en zorgt voor de contacten met de ouders van de leerling waar nodig. Vanuit school is de mentor het eerste aanspreekpunt voor de ouders van de leerling en de leerling zelf.
Trajectbegeleider	Medewerker van de school die is aangesteld om leerlingen ondersteuning (geen remedial teaching) te geven om schooluitval te voorkomen.
Zorgcoördinator	Een medewerker van de school die is aangesteld om een goede interne zorgstructuur op de school te faciliteren en het zorgbeleid mede vorm te geven en uit te voeren.
Medezeggenschapsraad	Het vertegenwoordigend orgaan van de gehele school waaronder een afvaardiging van de ouders en het team, zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet medezeggenschap onderwijs, die met de directie spreekt over ontwikkelingen en beleid op Praktijkschool Oost ter Hout
Profijt	leerlingvolgsysteem dat op Oost ter Hout wordt gebruikt.

1.3 Pesten in het algemeen

Pesten kan een grote invloed hebben op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Leerlingen kunnen moeite hebben met het interpreteren van andermans gedrag en het inschatten van sociale interacties. Vaak is het moeilijk om de gevolgen van hun eigen gedrag goed in te schatten.

Leerlingen kunnen zich gemakkelijk laten verleiden om mee te gaan in pestgedrag, bijvoorbeeld om erbij te horen of zijn minder weerbaar en zijn slachtoffer.

1.4 Het verschil tussen plagen en pesten

Plagen

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het vertoonde gedrag is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van een zelfde soort. Het gaat dan om een spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of vervelend wordt ervaren.

Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat.

Er is sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan. Dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering.

Pesten

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via sociale media) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen [bron: NJI, 2014].

1.5 Verschillende vormen van pesten

Verbaal

Schelden, roddelen, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas.

Via internet en/of sociale media (cyberpesten)

Ongewenste reacties ontvangen op sociale media. Via deze kanalen berichten verspreiden die als kwetsend kunnen worden ervaren. Het gebruiken van mobiele telefoons of websites met de bedoeling iemand bewust te beledigen door het verzenden van berichten, Snapchats, foto's of filmpjes. Vaak gebeurt dit anoniem (zie punt 4 stappenplan cyberpesten blz. 10)

Fysiek

Trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken.

Intimideren

Een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen, seksuele intimidatie.

Isoleren

Het buitensluiten van een leerling door voortdurend duidelijk te maken dat hij / zij niet gewenst is, doodzwijgen.

Stelen of vernielen van bezittingen

Afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen

1.6 Mogelijke oorzaken van pesten

Pesten kan vele oorzaken hebben, voortkomend in zowel de school- als de thuissituatie.

Daarnaast spelen persoonlijke factoren een rol. Ten grondslag aan pestgedrag liggen vaak gevoelens van frustratie, spanning of onrust.

Jongeren kunnen een laag gevoel van eigenwaarde hebben en daardoor de strijd aangaan met een ander. Een onveilige sfeer in de klas kan bijdragen aan spanningen waardoor kinderen eerder geneigd kunnen zijn anderen te pesten.

1.7 Partijen bij het pesten

Bij pesten zijn meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pester(s), de klasgenoten, het personeel en de ouders.

Om pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

De gepeste leerling

Elke leerling loopt het risico gepest te worden, maar sommige leerlingen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door:

- uiterlijke kenmerken
- vertoond gedrag
- de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop die worden geuit
- beperkte weerbaarheid

De pester

Pestende leerlingen zijn vaak:

- fysiek en /of verbaal de sterksten
- lijken populair, maar dwingen deze af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven
- impulsief
- dominant
- weinig empathisch (invoelend)

De klasgenoten

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommigen behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe neemt een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor het gepeste kind op.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pester in kwestie mee te liften.

De medewerkers van school

Mentoren en docenten hebben een belangrijke taak in het signaleren, erkennen en aanpakken van het pesten. Groepsdynamica is een belangrijke factor.

De overige medewerkers hebben een belangrijke rol bij het signaleren van pesten.

De ouders

Ouders hebben een cruciale rol bij de aanpak tegen pesten. Belangrijk is dat school en ouders samenwerken en dat ouders van beide actoren in een vroeg stadium betrokken worden.

Wanneer kinderen worden gepest, kan het voorkomen dat kinderen dit niet vertellen aan hun ouders. Aan school de taak om ouders op de hoogte te brengen. Voor ouders is het belangrijk om steun te bieden aan hun kind.

Grenzen van school

Pesten met behulp van sociale media is een vorm van pesten die niet wordt geaccepteerd op Oost ter Hout. School geeft hier voorlichtingen over en behandelt deze onderwerpen tijdens mentormomenten en lessen digitale geletterdheid (voorheen mediawijsheid). Ondanks dat wij deze vorm van pesten niet accepteren, is ons handelen op school beperkt. Indien pesten met behulp van sociale media buiten de schoolhekken plaatsvindt, hanteert Oost ter Hout het stappenplan beschreven op pagina 10. Oost ter Hout wil meedenken met ouders en adviezen geven, maar mag en kan geen eigen rechter spelen door leerlingen permanent van school te verwijderen. School zal ouders van de gepeste leerling en de pester (indien aantoonbaar) inlichten en adviseren.

Zodra het pesten binnen de muren van de school komt en de veiligheid van de leerling in het geding komt, geldt de curatieve aanpak vanaf blz. 7 van dit protocol.

2 Preventieve aanpak

De mentor speelt een belangrijk rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking. De nadruk ligt op het goed leren omgaan met elkaar. Binnen verschillende lessen worden onderwerpen als mediawijsheid, grenzen aangeven, pesten en gepest worden behandeld.

Er wordt aandacht besteed aan de vaardigheid van het luisteren naar elkaar, het samenwerken, het geven en ontvangen van feedback. De mentor is eerste aanspreekpunt voor en van al zijn leerlingen. De mentor is verantwoordelijk voor zijn hele groep leerlingen en zorgt ervoor dat de leerlingen de juiste begeleiding en zorg krijgen. Om deze reden hanteert Oost ter Hout niet één anti-pestcoördinator, maar wordt deze rol vervuld door de desbetreffende mentor.

Daarnaast hanteren wij het "Buddy-Systeem". Hierbij wordt een nieuwe leerling, indien nodig, gekoppeld aan één of meerdere andere leerling(en) die zijn of haar plekje inmiddels heeft/hebben verworven binnen school. De leerling die deze 'opdracht' krijgt ervaart dat veelal als een vorm van waardering. Het leert kinderen verantwoordelijkheid te nemen en te kunnen dragen.

3 Curatieve aanpak

3.1 Stappenplan eerste en tweede signalering

<i>stap</i>	<i>omschrijving</i>	<i>wie</i>	<i>wanneer</i>
1	Bij waarnemen van pestgedrag wordt de leerling aangesproken en wordt aangegeven dat pestgedrag niet wordt geaccepteerd binnen de school. Eerste / tweede waarschuwing.	Waarnemend personeelslid.	
2	Mentor van pester en gepeste leerling worden geïnformeerd over voorval.	Waarnemend personeelslid	zelfde dag
3	Voorval wordt omschreven in leerlingvolgsysteem Profijt van pester en gepeste leerling.	Waarnemend personeelslid	zelfde dag
4	Voorval en consequentie voor pester wordt overlegd met mentor en indien nodig met zorg of schoolleiding.	Mentoren en zorg/schoolleiding	
5a	Voorval wordt apart besproken met pester en gepeste leerling. Met de pester wordt besproken wat pestgedrag doet en teweegbrengt voor de gepeste leerling.	Mentor(en)	zelfde dag
5b	In een gesprek met de leerling (pester) op school wordt aangegeven welke consequenties er voor de pester zijn. Afhankelijk van zwaarte van het voorval en het dossier van de pester kan schoolleiding overgaan tot: Een inhaalstraf buiten de reguliere lessen, een schorsing dan wel verwijdering van school. Een verslag hiervan wordt opgenomen in Profijt.	Mentor en/of schoolleiding	zelfde dag
6	Ouders van pester en gepeste leerling worden geïnformeerd over het voorval, de aanpak en consequenties voor de pester.	Mentoren	zelfde dag
7	Indien het voorval in die mate ernstig is dat een schorsing of verwijdering wordt ingezet, zal het team door de mentoren (middels de briefingsbrief) op de hoogte gesteld worden.	Betrokken mentoren	volgende ochtend
8	Het voorval wordt waar nodig door de mentor met de klas nabesproken. Benoemt de rol (verantwoordelijkheid) van de groep. Bij groep overstijgende problemen worden alle klassen betrokken.	Mentor(en)	binnen 3 dagen na voorval

3.2 Stappenplan derde signalering

<i>stap</i>	<i>omschrijving</i>	<i>wie</i>	<i>wanneer</i>
1	Bij nogmaals waarnemen van pestgedrag wordt de leerling aangesproken en wordt aangegeven dat pestgedrag niet wordt geaccepteerd binnen de school. Derde waarschuwing.	Waarnemend personeelslid	
	<u>Volg stappenplan 3.1</u> <u>Stap 2 t/m 5a (eerste/tweede signalering)</u>		
5b	In een gesprek met de leerling (pester) op school wordt aangegeven welke consequenties er voor de pester zijn. Afhankelijk van de zwaarte van het voorval en het dossier van de pester kan schoolleiding overgaan tot: Een inhaalstraf buiten de reguliere lessen, een schorsing dan wel verwijdering van school. Bij een tweede signalering zal stap 5b zal de consequentie voor de pester zwaarder zijn.	Mentor en schoolleiding	zelfde dag

6	Ouders van pester en gepeste leerling worden geïnformeerd over het voorval en consequenties voor de pester door mentor. Indien schoolleiding van mening is dat ouders op school dienen te komen voor een gesprek zullen ouders van de pester en gepeste leerling op verschillende dagen uitgenodigd op school voor een gesprek. Gespreksverslag wordt opgenomen in Profijt.	Mentor en schoolleiding	zelfde dag binnen 3 dagen.
7	Zorgteam wordt op de hoogte gebracht van het voorval, bespreekt dit in het zorgoverleg en komt met een "Plan van Aanpak". Inzet trajectbegeleiding voor de pester kan een uitkomst zijn.	Zorgcoördinator	Dezelfde week
8	Het voorval wordt waar nodig door de mentor met de klas nabesproken. Benoemt de rol (verantwoordelijkheid) van de groep. Bij groep overstijgende problemen worden alle klassen betrokken.	Mentor(en)	binnen 3 dagen na voorval

3.3 Stappenplan vierde signalering

Het pesten houdt aan.

<i>stap</i>	<i>omschrijving</i>	<i>wie</i>	<i>wanneer</i>
1	Bij wederom waarnemen van pestgedrag wordt de leerling aangesproken en wordt aangegeven dat pestgedrag niet wordt geaccepteerd binnen de school. Derde waarschuwing.	Waarnemend personeelslid	
	Volg stappenplan 3.1 Stap 2 t/m 5a (eerste signalering)		
5b	In een gesprek met de leerling op school wordt aangegeven welke consequenties er voor de pester zijn. Gezien het aanhoudende pestgedrag zal ingezet kunnen gaan worden een verlengde schorsing dan wel verwijdering van school. (in dat geval gaat huiswerkregeling van kracht en er wordt bekeken wat de vervolg stappen zijn in dit traject). Hier wordt notitie van gemaakt in Profijt.	Mentor(en), zorg en schoolleiding	zelfde dag
6	Ouders van pester en gepeste leerling worden geïnformeerd over voorval en uitleg aanpak en consequentie. Ouders van pester worden tevens opnieuw uitgenodigd voor een gesprek op school en consequenties voor de leerling wordt met ouders en leerling besproken. Hiervan wordt verslag gemaakt in Profijt.	Mentor(en), zorg en schoolleiding	zelfde dag
7	Zorgteam evalueert ingezette acties en bespreekt nogmaals de leerling in het zorgteam en geeft advies aan de schoolleiding over voortgang op school.	Zorgcoördinator	Zelfde week
8	Gesprek ouders/hulpverlening op school waarin aangegeven wordt welke interventies worden uitgevoerd en samen wordt vervolgetraject afgesproken.	Mentor, schoolleiding en zorgcoördinator.	Binnen 3 dagen na voorval
9	Het voorval wordt door de mentor met de klas nabesproken. Benoemt de rol (verantwoordelijkheid) van de groep. Bij groep overstijgende problemen worden alle klassen betrokken.	Mentor(en)	binnen 3 dagen na voorval

4. Het stappenplan na een melding van cyberpesten

4.1 Wat is cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Het cyberpesten gaat voortdurend door.

4.2 Hoe wordt er gepest?

- Pest-mail/app (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van haat-mail of het dreigen met geweld.
- Het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- Ongewenst contact met vreemden.
- Sexting: Combinatie van seks en texting (smsjes verzenden) Sexting is het zonder toestemming verzenden en ontvangen van sexy foto's, filmpjes of tekstberichten via sociale media. Bovendien is het doorsturen van seksueel getinte naaktbeelden van minderjarigen strafbaar. Het kan in sommige gevallen zelfs gezien worden als verspreiding van kinderporno.
- Sextortion: Het afpersen nadat er naaktfoto's zijn verstuurd. Dat betekent dat iemand een foto heeft en dreigt om deze door te sturen als er geen geld, seks of meer naaktfoto's worden gegeven. Gevolgen van sexting zijn dat er gepest wordt, foto's op het internet blijven rondslingeren, ook al is deze verwijderd van het oorspronkelijke forum of sextortion.
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

4.3 Stappenplan na een melding van cyberpesten

1. **Mentor/vertrouwenspersoon** geeft aan bij de leerling dat de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren.
2. **Mentor/vertrouwenspersoon** adviseert leerling de afzender te blokkeren en legt indien nodig uit hoe dit moet.
3. **Mentor/vertrouwenspersoon** probeert samen met de leerlingen de dader op te sporen. (Soms is de dader te achterhalen. Als dit niet op een schoollaptop is gebeurd, legt de docent de verantwoordelijkheid neer bij ouders).
4. A. **Mentor/vertrouwenspersoon** neemt contact op met de ouders van de dader en het slachtoffer als het cyberpesten heeft plaatsgevonden op een computer van school. Dan gaat de curatieve aanpak van het anti-pestprotocol Oost ter Hout in.
B. **Mentor/vertrouwenspersoon** neemt contact op met de ouders van het slachtoffer als het cyberpesten op een eigen laptop of andere media plaatsgevonden heeft.
Mentor/vertrouwenspersoon geeft de ouders voorlichting over welke maatregelen zij kunnen nemen:
Maatregelen voor ouders:
  - Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk: - ouders en onderwijs: 088-6050101 (vraag@oudersonderwijs.nl en de vertrouwensinspectie: 0900-1113113. Bij www.helpwanted.nl is meer informatie voor leerlingen en ouders te vinden over deze onderwerpen. (o.a. melding maken van cyberpesten).
  - Laat ouders en leerling controleren wat er online staat door de naam af en toe te Googelen.
  - Controleer als ouder/verzorger regelmatig (samen) de telefoon van uw kind/pupil op juist sociale media gebruik.
5. **School** adviseert aangifte in het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd en er sprake is van stalking. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan

de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar bureau slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)

4.4 Positie school

Indien cyberpesten buiten de schoolhekken plaatsvindt, hanteert Oost ter Hout eerder beschreven stappenplan. Oost ter Hout wil meedenken met ouders en adviezen geven, maar mag en kan geen eigen rechter spelen door leerlingen permanent van school te verwijderen. School zal ouders van de gepeste leerling en de pester inlichten en adviseren.

Zodra het pesten binnen de muren van de school komt en de veiligheid van de leerling in het geding komt, geldt de curatieve aanpak vanaf blz. 7 van dit protocol.

5. Pesten op de externe stageplek

Als een leerling van Oost ter Hout een collega op zijn externe stageplek pest, zal het stappenplan Curatieve aanpak 3.1, 3.2, 3.3 gevolgd worden, zoals dit ook binnen de interne school wordt gehanteerd. Met dit verschil dat de leerling wordt aangesproken door de stagedocent en stagebegeleider i.p.v. door de mentor. De stagebegeleider bepaalt in principe zelf of de leerling de stage voortijdig moet afbreken of een nieuwe kans krijgt, tenzij de schoolleiding van Oost ter Hout als consequentie heeft opgelegd dat de stage voortijdig afgebroken dient te worden. Dan gaat de regel in die wordt gehanteerd bij leerlingen die hun stage zelf hebben verknoeid (de stagedagen tot 16:15 uur op school blijven).

Indien school vragen of advies nodig heeft, kan school ten alle tijden contact opnemen met de helpdesk van school en veiligheid: helpdesk@schoolenveiligheid.nl 030-2856616.